

Ammattiosaamisen näytöt
Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Outokumpu / Radio- ja TV-työ

Pilvi Dufva ja Mika Laatikainen

Kehittämishankeraportti
Syyskuu 2008

JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) DUFVA, Pilvi LAATIKAINEN, Mika	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 28	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖT Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Outokumpu / Radio- ja TV-työ		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu		
Työn ohjaaja VÄNSKÄ, Kirsti		
Toimeksiantaja(t) AmoO / RTV		
Tiivistelmä Kehittämishankeraportissa kuvataan Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Outokummun Radio- ja TV-työn linjan ensimmäisten ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelua ja toteuttamista. Ammattiosaamisen näytöt toteutettiin maaliskuussa 2008. Kehittämishankkeen aiheena oli suunnitella ja toteuttaa Radio- ja TV-työn ensimmäiset ammattiosaamisen näytöt video-, televisio- ja elokuvailmaisun 15 opintoviikon kokonaisuuteen (VTE-ilmaisu).		
Avainsanat (asiasanat) Ammattiosaamisen näytöt, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Outokumpu, radio- ja TV-työ		
Muut tiedot Liitteet		

Author(s) DUFVA, Pilvi LAATIKAINEN, Mika	Type of Publication Development Project report	
	Pages 28	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title Vocational skills demonstration, radio- and tv –work, North Karelia College Outokumpu,		
Degree Programme Vocational Teacher Education College		
Tutor(s) VÄNSKÄ, Kirsti		
Assigned by AmoO / RTV		
Abstract <p>This project describes how the first vocational skills demonstration was planned and put into practice in radio and tv- work department, North Karelia College Outokumpu. Vocational skills demonstrations are part of the vocational qualification in audiovisual communications. This project and the first skills demonstration was executed on March 2008.</p> <p>This report shortly describes the process of planning and executing the skills demonstration of video-, film and cinematic expression (15 study credits).</p>		
Keywords Vocational Qualification in Audiovisual Communications, North Karelia College Outokumpu, vocational skills demonstration, radio- and tv -work		
Miscellaneous Attachments		

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO	5
2. KEHITTÄMISHANKKEEN TAVOITTEET.....	6
3. AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖT	7
3.1 KANSALLISET NÄYTTÖAINEISTOT	
3.2 ARVIOINTI	
3.3 OPISKELIJAN OHJAUS JA TUKI	
4. VIDEO-, TELEVISIO- JA ELOKUVAILMAISUN NÄYTTÖ	15
4.1 OPINTOKOKONAISUUDEN SISÄLTÖ	
4.2 VTE-ILMAISUN NÄYTTÖ JA NÄYTTÖTEHTÄVÄ	
4.3 ARVIOINTIKESKUSTELUT	
4.4 ARVIOINTIKRITEERIT	
5. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA ITSEREFLEKTOINTI	19
LÄHTEET	22
LIITTEET.....	23

LIITE 1: LOMAKE III

LIITE 2: VTE-ILMAISUN AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖN
ARVIOINTIKRITEERIT

LIITE 3: VTE-ILMAISUN NÄYTÖN OPISKELIJAPALAUTE

1. JOHDANTO

Alun perin kehittämishankkeemme liittyi ammattiopisto Outokummun Radio- ja TV-työn kehittämään paikallistelevision, KupariKaapeliin. Tavoitteenamme oli kehittää KupariKaapelin toimintaa opetusvälineenä, näyttöjen vastaanottajana ja opiskelijavaihdon välineenä. Lisäksi tavoitteenamme oli, että opiskelijat suorittaisivat KupariKaapelin tuotannoissa opintoihinsa kuuluvia ammatillisia opintoja, sekä työssäoppimista. Tavoitteenamme oli luoda rajat ylittävä formaatti, jonka kautta opiskelijat voivat tehokkaammin käyttää kanavaa hyväkseen ammattitaidon, kansainvälistymisen ja näyttöjen välineenä.

Kehittämishankkeemme tarkentui kuitenkin ammattiopisto Outokummun Radio- ja TV-työn ensimmäisten ammattiosaamisen näyttöjen suunnitteluun ja toteuttamiseen keväällä 2008. Ensimmäiset ammattiosaamisen näytöt tulivat ajankohtaiseksi vuonna 2006 aloittaneille Radio- ja TV-työn opiskelijoille. Näytettävänä opintokokonaisuutena oli 15 opintoviikon laajuinen VTE –ilmaisu (Video-, Televisio- ja Elokuva –ilmaisu). Ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelu ja toteuttaminen tuntui mielekkäältä kehittämishankkeelta, joka tulisi palvelemaan myös sen hetkistä tilannetta Radio- ja TV-työn yksikössämme. Myös esimiehemme ja työkaverimme tukivat meitä kehittämishankkeessa, sekä antoivat hyödyllisiä neuvoja ja tietoja pitkin prosessia.

Koko prosessi osoittautuikin vaativaksi uuden ja olennaisen tiedon hankinnan osalta. Ammattiosaamisen näytöistä on onneksi saatavilla verrattain hyvin kirjallisuutta, sekä muuta tietoa, mutta tärkeimmäksi avuksi muodostuivat kokeneempien kollegoiden neuvot asian tiimoilta. Ilman heitä ammattiosaamisen näyttöjen suunnitteluun käyttämämme aika olisi lisääntynyt huomattavasti. Yhteistyöllä muiden opettajien kanssa saimme ammattiosaamisen näyttöä edeltävistä kursseista mielekkään ja näyttöä tukevan kokonaisuuden, joka palveli kaikkia niihin osallistuneita.

Varsinaiset VTE -ilmaisun näytöt sujuivat mielestämme hyvin kaiken sen työmäärän jälkeen. Oppilaspalautteet olivat pääsääntöisesti positiivisia ja palautteet otimme rakentavina seuraavia ammattiosaamisen näyttöjä varten.

Olemme kumpikin opettajina eri alan osaajia, joten oli luontevaa yhdistää tietämyksemme yhteen kuvan ja äänen osalta. Lisäksi työhistoriamme median alalla on samankaltainen, joten osaamme ottaa huomioon myös työelämälähtöisyyden. Näiden asioiden kautta pystyimme tuomaan erilaisia näkökantoja ja -kohtia ammattiosaamisen näytön suunnitteluun ja toteuttamiseen.

2. KEHITTÄMISHANKKEEN TAVOITTEET

Video-, televisio- ja elokuva-ilmaisun (15 opintoviikkoa) ammattiosaamisen näyttö oli ensimmäinen yksikössämme järjestettävä ammattiosaamisen näyttö. Tästä syystä myös työnantajamme suositteli sitä kehittämishankkeemme aiheeksi. Ammattiosaamisen näyttössä opiskelijan on tarkoitus näyttää osaamistaan, joten ennen näyttöä opiskelija saa ohjausta työn tekemiseen ja hänen valmiutensa näyttöön varmistetaan. Lähtökohtanamme oli, että ammattiosaamisen näyttöä ei irroteta varsinaisesta opetuksesta, vaan se sidotaan yhteen suurempaan kokonaisuuteen. Tavoitteena oli, että opiskelijat aloittavat valmistautumisen ja harjoittelun ammattiosaamisen näyttöön useita viikkoja aikaisemmin ja saavat näin riittävästi tukea, sekä ohjausta varsinaisen näyttötehtävän suorittamiseen.

Tavoitteena oli suunnitella näyttötilanteesta ja tämän ympärille sijoittuvasta opintojaksosta mielekäs kokonaisuus, jossa näyttö ei ole yksin pääosassa, vaan luonnollinen osa projektia. Kaikessa opetuksessa pyrittiin toimimaan mahdollisimman työelämää vastaavien käytäntöjen mukaan, vähentää oppilaitosmaisuuksia ja näin päästä lähemmäksi näyttöjen alkuperäistä tavoitetta järjestää näytöt työssäoppimispaikoilla.

Ammattiosaamisen näyttöä edeltävät kurssit suunniteltiin siten, että opiskelijat saivat lisävarmuutta teknisissä taidoissaan, jolloin he pystyivät myös käyttämään niitä luovasti oman ilmaisunsa välineenä. Avainasemassa oli ammattiosaamisen näyttöön valmistautuminen ja työtehtävien harjoittelu. Tarkoituksena oli, ettei näytöstä muodostuisi pelottava tilanne, vaan opiskelijat voisivat näyttää osaamisensa realistisesti ilman turhia suorituspaineita. Tavoite oli myös, että kurssit luonnollisesti nivoutuvat toisiinsa, eikä jaksoa toteutettaisi pieninä toisistaan irrallisina 1-2 opintoviikon kokonaisuuksina.

3. AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖT

Ammattiosaamisen näyttöjen kehittäminen aloitettiin vuonna 1999 yhdeksässä pilotissa ja ne tulivat käyttöön kaikessa ammatillisessa peruskoulutuksessa syksyllä 2006. Opetushallituksen määritelmän mukaan ammattiosaamisen näyttöjen tavoite on työelämän edellyttämän ja riittävän ammattitaidon saavuttaminen, ja opiskelijoiden arvioinnin yhtenäistäminen. Ammattiosaamisen näytöissä olennaista on työelämän edustajien mukaan saattaminen ammattitaidon arviointiin sekä opetussuunnitelman perusteiden ja opetussuunnitelmien kehittäminen (Wansén 2007, 8-9.)

Ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelua, toteuttamista ja arviointia säätelevät laki ja asetus ammatillisesta koulutuksesta muutoksineen (L 630/1998, L 479/2003, L601/2005, A 811/2005, A 603/2005), sekä opetushallituksen määräys (M 32/011/2005) ammatillisten perustutkintojen opetussuunnitelman perusteista. Ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa ammattiosaamisen näytöt annetaan kaikista ammatillisten opintojen opintokokonaisuuksista. Ne ovat osa koulutusta ja sijoittuvat koko koulutuksen ajalle (OPH 2006, 6).

Näytöissä on oma roolinsa tutkinnon järjestäjällä, opettajalla, opiskelijalla ja työelämän edustajalla. Kehittämishankkeessa asiaa lähestytään pääsääntöisesti opettajan näkökulmasta, mutta varsinkin suunnittelussa on

pyritty ottamaan huomioon työelämän näkökulma. Kulttuurialalla ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamiseen vaikuttaa suuresti ammattialojen erityispiirteet. Käytännössä ammattiosaamisen näytöt ovat koulutuksen järjestäjän ja työelämän edustajien yhdessä suunnittelemaa, toteuttamia ja arvioitavia työelämän tilanteita tai prosesseja (Wansén 2007, 8). Tilanteiden ja prosessien tarkoituksena on, että opiskelija osoittaa käytännön työtehtävissä miten hyvin hän on saavuttanut ammatillisten opintojen tavoitteet ja työelämän edellyttämän ammattitaidon.

Tavoitteena on, että ammattiosaamisen näytöt järjestetään ensisijaisesti työssäoppimisjaksojen yhteydessä ja näytöllä arvioidaan jakson aikana opittuja asioita. Ammattiosaamisen näytön arviointi voidaan yhdistää työssäoppimisjakson arviointiin ja näin vähentää arviointien määrää (Wansén 2007, 13). Erilaisissa näyttöympäristöissä toteutetut ammattiosaamisen näytöt edellyttävät henkilökohtaisia opiskelusuunnitelmia (OPH 2006, 7).

Opettajan, joka suunnittelee ammattiosaamisen näyttöä, on oltava hyvin perillä alan vaatimuksista ja ennakoitava alan kehitystä. Hänen on tunnettava ammattikuva, jotta hän voi suunnitella todellisuutta vastaavan työtilanteen. Tämä korostuu erityisesti jos näyttö suoritetaan oppilaitosympäristössä, joissa ammattiosaamisen näyttö järjestetään usein erinäisistä syistä johtuen. Usein oppilaitosnäyttö voi olla järkevämpää, jolloin osaamisen arviointi on helpompaa, kun kaikki opiskelijat suorittavat saman tehtävän. Haittana oppilaitosnäytöissä on, että arviointi on hankalampi toteuttaa opiskelijan, opettajan ja työelämän kanssa yhteistyössä. Video-, tv- ja elokuvavilmaisun ammattiosaamisen näyttö oli ensimmäinen yksikössämme järjestetty näyttö ja siitä syystä päädyimme järjestämään näytön oppilaitoksessa. Varsinkin näytön suunnittelussa oli apuna koko yksikkömme henkilökunta, jolloin pystyimme saamaan erilaisia näkökulmia ja myös huomioimaan paremmin työelämässä pitkään työskennelleiden kollegoidemme mielipiteet.

Ammattiosaamisen näyttöpaikkaa olennaisempaa on se, että opiskelija osoittaa osaamistaan tekemällä käytännön työtehtäviä. Sekä oppilaitosnäytössä, että työssäoppimisjaksolla lähtökohtana ovat alan todelliset työtehtävät. Näytön arvioinnin alaisuuteen eivät kuulu sellaiset tehtävät, joita alan työpaikoissa vastaavassa työssä ei normaalitakaan tehdä. Esimerkiksi esseet, analyysit tai kirjalliset raportit kuuluvat harvemmin ammattiosaamisen näytön arviointiin (OPH 2006, 42).

3.1 KANSALLISET NÄYTTÖAINEISTOT

Ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelijoiden ja toteuttajien apuna ovat kansallisten näyttöaineistojen määrittämät ohjenuorat, jotka on valmistettu kaikkiin ammatillisiin ammatillisenperustutkintoihin opetushallituksen koordinoimana. Lähtökohtana suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa on opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteet. Arviointimenetelmänä ammattiosaamisen näytöt on kirjattu sekä lakiin (L601/2005), että asetukseen (A603/2005). Näiden mukaan ammatilliseen tutkintoon johtavassa koulutuksessa opiskelijan osaamista tulee muun arvioinnin ohella arvioida ammattiosaamisen näyttöjen perusteella (Wansén 2007, 9).

Kansallisten näyttöaineistojen on tarkoitus helpottaa koulutuksen järjestäjän työtä ja yhdenmukaistaa opiskelijan arviointia, sekä varmistaa, että ammattiosaamisen näyttö kattaa tutkinnossa vaadittavan keskeisen ammatillisen osaamisen (Wansén 2007, 9). Kansalliset näyttöaineistot eivät ole normi, vaan tukimateriaalia, jota koulutuksen järjestäjät, opettajat ja työpaikkaohjaajat voivat käyttää ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelun ja toteuttamisen pohjana.

Näyttöaineisto sisältää opintokokonaisuuksittain kuvauksen näytöstä, määrittelevät näyttöympäristön, sekä näytön arvioinnin kohteet ja – kriteerit.

1. Näytön kuvaus, jossa vaadittava keskeinen osaaminen kuvataan työelämän toimintaa vastaavana tekemisenä ja työprosessina. Ammattiosaamisen näytön kesto riippuu täysin työstä ja työtehtävistä
2. Näyttöympäristö ja sen olennaiset vaatimukset. Tämä sisältää ohjeita siitä millaisissa olosuhteissa, ympäristöissä tai työyhteisössä näyttö on hyvä toteuttaa. Antaa lisäksi ohjeita siitä millaisia materiaaleja, välineitä ja laitteita tarvitaan, jotta opiskelija pystyy osoittamaan osaamisensa ja jotta osaaminen voidaan luotettavasti arvioida
3. Arvioinnin kohteet ja – kriteerit. Kohteiden tarkoitus on ohjata arvioijaa kiinnittämään huomiota keskeisimpiin asioihin. Ne myös auttavat määrittelemään opiskelijan osaamisen tason suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin. Arviointikriteerit on laadittu kolmiportaisesti opetussuunnitelman perusteiden pohjalta (OPH 2006, 9–10).

Audiovisuaalisen alan kansallisessa näyttöaineistossa arviointikohteet ja – kriteerit on kirjattu hyvin laajasti. Aineisto noudattaa opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita, mutta opintokokonaisuuksien keskeinen osaaminen, yhteiset painotukset ja ydinosaaminen määritellään vain opetussuunnitelman perusteissa. Tästä syystä näytön suunnittelija ja toteuttaja joutuvat rinnakkain käyttämään sekä opetussuunnitelman perusteita, että kansallista näyttöaineistoa. Tulevassa opetussuunnitelman uudistuksessa näyttöaineisto kirjataan suoraan opetussuunnitelmaan, jolloin aineistojen rinnakkain käytölle ei ole enää tarvetta. Audiovisuaalisen viestinnän koulutuksessa uusi opetussuunnitelman perusteet otetaan käyttöön syksyllä 2010 alkavassa koulutuksessa (Wansén 2007, 11).

3.2 ARVIOINTI

Ammattiosaamisen näyttöjen tavoitteena on saada käytännön työelämän odotukset ja koulutus kohtaamaan. Toinen tärkeä tavoite on yhdenmukaistaa

oppilaitosten arviointia. Laaja-alaisella ammattiosaamisen näytöllä voidaankin arvioida opintokokonaisuuden keskeistä osaamista ja vähentää muuta arviointia (Wansén 2007, 13). Nämä tavoitteet ovat ohjanneet opetuksen ja arvioinnin muuttumista työelämälähtoisemmäksi. Tämä edellyttää opettajien ja työelämän tiivistä yhteistyötä ja näin auttaa myös opettajia ylläpitämään ammattitaitoaan (OPH 2006, 8). Työelämän, opettajien ja oppilaitosten tiiviillä yhteistyöllä varmistetaan myös, että koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma vastaa työelämän tarpeita (OPH 2006, 16).

Ammattiosaamisen näytöt on uusi arviointitapa, joka ei muuta käytössä olevia arvioinnin kohteita ja kriteereitä. Opiskelijan arviointi perustuu edelleen opetussuunnitelman perusteissa annettuihin määräyksiin. Ammattiosaamisen näytöt ovat ammatillisen perustutkintojen opintosuunnitelmanperustaisessa koulutuksessa osa opiskelijan arviointia (OPH 2006, 6). Opetussuunnitelman perusteiden mukaisen koulutuksen arviointi koostuu siis ammattiosaamisen näytöistä ja muusta arvioinnista. Arviointi on tavoitelähtöistä ja kriteeriperustaista. Arvioinnin kohteet ja – kriteerit ovat määritelty opetussuunnitelman perusteissa (OPH 2006, 12). VTE -ilmaisun opintokokonaisuuden ja VTE -ilmaisun ammattiosaamisen näytön tavoitteet, sisällöt ja arviointikriteerit löytyvät tarkemmin Lomake 3:sta (LIITE 1).

Ammattiosaamisen näytöt tuovat tavoitteellisuutta ja käytännönläheisyyttä työssäoppimiseen ja muuhun opetukseen. Näytöt vaativat yhteistyötä työelämän kanssa ja edellyttävät koulutuksen järjestäjältä uudenlaisia tyylejä opettamiseen ja arviointiin. Tiiviin yhteistyön ansioista työelämän edustajilla on paremmin mahdollisuus vaikuttaa millaista ammatillista osaamista työelämään siirtyvillä opiskelijoilla on. Ammattiosaamisen näytöt, jotka on toteutettu ja arvioitu kansallisten näyttöaineistojen pohjalta, antavat työnantajille mahdollisuuden luottaa siihen, että eri oppilaitosten antamat arvosanat ovat keskenään vertailukelpoisia (OPH 2006, 9).

Ammattiosaamisen näytössä arvioidaan kunkin ammatillisen opintokokonaisuuden keskeistä, työn tekemisen kannalta oleellista osaamista. Keskeisen osaamisen määrittämisen apuna toimii kansallinen näyttöaineisto. Opetussuunnitelman perusteissa ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnin kohteiksi on määritelty:

1. Työprosessin hallinta
2. Työtehtävän hallinta, työmenetelmä, työvälineet ja materiaalien hallinta
3. Työturvallisuuden hallinta ja työssä tarvittava tietopohja
4. Työnperustana olevan tiedon hallinta
5. Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen, joka pitää sisällään oppimistaidot, ongelmanratkaisutaidot, vuorovaikutus- ja viestintätaidot, yhteistyötaidot ja eettiset, sekä esteettiset taidot
6. Yhteiset painotukset, eli kansainvälisyys, kestävä kehitys, teknologian ja tietotekniikan hyödyntäminen, yrittäjäyys, laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta, kuluttajaosaaminen, sekä työsuojelusta ja terveydestä huolehtiminen.

Kaikkia näitä arviointikohteita ei tarvitse arvioida jokaisessa näytössä. Kussakin näytössä arvioinnin kohteena ovat ne, joista arvioija voi tehdä luotettavia havaintoja näyttöä seuraamalla. Kansallinen näyttöaineisto määrittää opintokokonaisuuksittain keskeisen ammatillisen osaamisen ja näytön arvioinnin kohteet (OPH 2006, 44). VTE -ilmaisun näytössä arviointikohteista arvioinnin ulkopuolelle jätettiin kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen ja yhteiset painotukset, koska arvioijien oli vaikeaa tehdä niistä luotettavia arviointeja.

Näytön arvioinnissa on kuitenkin otettava huomioon, että näytettävä osaaminen ei saa pelkästään kaventua työtehtävien suorittamiseen. (OPH 2006, 44).

Tietopohjan olemassa oloa pyrittiin selvittämään suunnittelemalla näyttötehtävästä sen minimivaatimuksia laajempi. Arvioinnista päättävät ensisijaisesti opettajat ja/tai työelämän edustajat, mutta se perustuu opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Näytön aikana arvioija kerää tietoa opiskelijan osaamisesta työntekoa seuraamalla ja havainnoimalla ennalta

sovittuja arvioinnin kohteita. Työprosessin aikana opiskelija arvioi omaa osaamistaan ja vertaa sitä ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja arviointikriteereihin (OPH 2006, 45). Opiskelijalla on aina mahdollisuus hakea arviointiinsa muutosta ja perusteluja, sekä oikaisua myös toimielimeltä (OPH 2006, 13).

Ammattiosaamisen näytön arviointi päätetään arviointikeskustelussa, johon osallistuvat opiskelija, opettaja ja työelämän edustaja. Arviointikeskustelun aikana puhutaan näytön aikana syntyneistä kokemuksista ja todennetaan millaista opiskelijan osaaminen on suhteessa opetussuunnitelman perusteissa ja kansallisessa näyttöaineistossa määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin (OPH 2006, 38). Osaamista arvioi opiskelija itse, opettaja ja työpaikkaohjaaja. Keskustelussa myös selvitetään opiskelijan vahvuudet ja kehittämiskohteet palautteen pohjalta. Arviointikeskustelu on hyvä aloittaa opiskelijan itsearviointilla, jolloin työelämän edustajan ja opettajan näkemykset eivät ohjaa opiskelijan itsearviointia, vaan hän tekee itsenäisesti omat päätelmänsä (OPH 2006, 45).

Jokaisesta arviointikohteesta annetaan oma erillinen arvosana, joiden pohjalta muodostuu opintokokonaisuuden näytön arvosana. Arvosana ei kuitenkaan ole arviointikohdekohtaisten arvosanojen keskiarvo.

3.3 OPISKELIJAN TUKI JA OHJAUS

Ammattiosaamisen näytössä opiskelijan on tarkoitus näyttää osaamistaan, joten ennen näyttöä opiskelijaa ohjataan työn tekemiseen ja varmistetaan opiskelijan valmius näyttöön. Näytön aikanakin opiskelijaa voidaan ohjata ja hän voi kysyä neuvoa, mutta ohjaus otetaan huomioon opiskelijan arvioinnissa arviointikriteereissä mainitulla tavalla (LIITE 2).

Opiskelijoita informoidaan näytöistä jo opiskelujen alussa. Ennen varsinaista näyttöä opiskelijan kanssa käydään vielä yksityiskohtaisesti läpi seuraavat asiat:

- mitä osaamista opiskelijalta edellytetään
 - jos näyttö toteutetaan työssäoppimispaikalla, miten työssäoppiminen ja näyttö sovelletaan yhteen
 - kuka tai ketkä arvioivat näyttöä
 - miten arvioidaan, mitkä ovat arvioinnin kohteet ja kriteerit
 - miten opiskelija arvioi itseään ja mikä on itsearviointin merkitys
 - voiko näytön aikana pyytää ohjausta ja miten se vaikuttaa arviointiin
 - mitä tapahtuu, jos näyttö hylätään tai keskeytetään
 - miten arviointikeskustelut järjestetään
 - miten näyttö vaikuttaa opintokokonaisuuden arvosanaan
 - varmistetaan, että opiskelija ymmärtää selkeästi näytön tavoitteet ja mitä työtehtävässä tai prosessissa on tarkoitus tehdä
- (OPH 2006, 37)

Keskeistä näytön onnistumisessa:

- opiskelija on yksilö
 - yksilölliset vahvuudet ja tuen tarpeet tunnistetaan
 - arviointi on kehittävää ja kannustavaa
 - näyttöihin liittyvä ohjaus ja tuki kytkeytyy luontevasti oppilaitoksen muihin ohjaus- ja tukitoimiin
 - näyttöihin liittyvä ohjaus ja tuki on riittävää, sekä monipuolista
 - näyttöihin liittyvät ohjeet ovat selkeitä ja helposti ymmärrettäviä
 - näytöt toteutetaan joustavasti ja mahdollisimman aidoissa tilanteissa
 - ammattiosaamisen näytössä opiskelija näyttää osaamistaan, ei osaamattomuuttaan
- (OPH 2006, 38)

4. VIDEO-, TELEVISIO- JA ELOKUVA-ILMAISUN NÄYTTÖ

Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto on laajuudeltaan 120 opintoviikkoa koostuen seuraavista kokonaisuuksista:

- yhteiset opinnot 20ov
- vapaasti valittavat opinnot 10ov
- ammatilliset opinnot 90ov, jotka pitävät sisällään:
 - audiovisuaalisen viestinnän tutkinnon perusosaamisen 30ov
 - koulutusohjelman ammatilliset opinnot 60ov

Radio- ja TV-työn koulutusohjelman ammatilliset opinnot ovat 15ov:n kokonaisuudet: VTE -ilmaisu, VTE -työ, ääni-ilmaisu, äänityö ja tuotannonhallinta. (OPH 2001, 13)

Ammattiosaamisen näyttö järjestetään 15 opintoviikon opintokokonaisuuksista. Jokainen opiskelija suorittaa tutkinnon aikana 3-4 näyttöä.

4.1 OPINTOKOKONAISUUS

Suunnittelimme ammattiosaamisen näyttöön osallistuvien opiskelijoiden neljännessä jaksosta mielekkään kokonaisuuden, joka tähtää varsinaisen näytön suorittamiseen. Kokonaisuuden suunnittelussa teimme yhteistyötä myös muiden ko. ryhmän opetuksesta vastaavien opettajien kanssa. Näyttötehtävän suunnitteluun osallistui koko yksikkömme henkilökunta.

VTE -ilmaisun ammattiosaamisen näytössä näytetään osaaminen 15 opintoviikon video-, televisio- ja elokuva -ilmaisun kokonaisuudesta. Näyttö ajoittui lukukauden neljänteen jaksoon, joka sisältää alla luetellut kurssit. Näiden pohjalta opintokokonaisuutta ja ammattiosaamisen näyttöä lähdettiin suunnittelemaan:

- Ääni-ilmaisu 2 1ov, toteutus Mika Laatikainen
- Käsikirjoitus 2 1ov, toteutus Merja Karvinen
- Uutis- ja ajankohtaistyö 1 2ov, toteutus Pilvi Dufva
- Uutis- ja ajankohtaistyö 2 1ov, toteutus Merja Karvinen
- VTE -projekti3 2ov, toteutus Pilvi Dufva ja Mika Laatikainen

Ammattiosaamisen näyttö toteutettiin jakson lopuksi osana VTE -projekti3 -kurssia. Näytön kesto oli viisi päivää, joista neljä päivää oli varattu työprosessin suorittamiseen ja viides henkilökohtaisiin arviointikeskusteluihin.

Aikaisempien kurssien tarkoitus oli vahvistaa opiskelijoiden teknisiä valmiuksia, mutta tähdätä erikoisesti luovan kuvailmaisun kehittämiseen. Opiskelijat hallitsivat jo kamera- ja ääniteknikan, editoinnin, monikameratyön jne. Keskeistä VTE -ilmaisussa ja sen ammattiosaamisen näytössä on tämän teknisen osaamisen käyttäminen kuvailmaisullisena välineenä. Opintokokonaisuuden aikana opiskelijat syvensivät ja sovelsivat video-, televisio- ja elokuvailmaisun keskeisiä tietoja ja taitoja. Heidän oli ennen näyttöä hallittava riittävästi tehtävien edellyttämien välineiden, laitteiden ja ohjelmien käyttö, jotta pystyivät käyttämään kuvaus- ja jälkikäsittelyprosessin teknisiä taitoja ilmaisussaan.

4.2 VTE -ILMAISUN NÄYTTÖ JA NÄYTTÖTEHTÄVÄ

Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinnon opetussuunnitelmassa VTE -ilmaisun opintokokonaisuuden tavoitteet ja keskeiset sisällöt määritellään seuraavasti:

Opiskelijan on osattava videokuvan ja äänen tekemiseen tarvittavat luovat ja ilmaisulliset perustaidot, sekä pystyttävä soveltamaan niitä omalta osaltaan ryhmätöissä ja projekteissa. Hänen on osattava kuvailmaisun (kuvakoot, kuvasommittelu ja kuvakerronta) ja dramaturgian perusteet, sekä hahmotettava niiden merkitys kokonaisteoksessa. Hänen on osattava

valon ja värien käytön perusteet AV -työssä. Opiskelijan on hallittava erilaisten laitekokonaisuuksien käyttö ja soveltaminen luovan ohjelmatyön välineinä. Hänen on osattava soveltaa kulloinkin käytössään olevaa tekniikkaa yksilöllisellä tavalla kokonaisteoksen osana. Opiskelijan on osattava soveltaa ilmaisutaitojaan jollakin osa-alueella, kuten kamerailmaisussa, editoinnissa, animaatiotuotannossa tai studiotyöskentelyssä (OPH 2001, 51).

Suunnitelmamme oli, että viiden viikon opintokokonaisuuden aikana opiskelijat toteuttavat useita pieniä harjoituksia ja yhden suuremman tuotannon. Tuotanto sisälsi myös ammattiosaamisen näyttötehtävän. Siinä opiskelijat suunnittelivat, käsikirjoittivat ja toteuttivat 2-4 minuutin pituisia inserttejä aiheesta ”Suomea ulkomaalaisille”. Tehtävänanto liittyi kansainväliseen hankkeeseen. Jokainen opiskelija tuotti jakson aikana kaksi inserttiä, joista jälkimmäinen oli ammattiosaamisen näytön tehtävä. Opiskelijoiden inserteistä koostettiin yhtenäinen ohjelma juontojen avulla ja valmistettiin DVD kansainväliselle yhteistyökumppanillemme. Ohjelman tekeminen kansainväliselle yhteistyökumppaneille nosti selkeästi opiskelijoiden tavoitteita ja motivoi heitä parempiin suorituksiin.

Opintokokonaisuuden loppuun sijoitettu ammattiosaamisen näyttö oli opiskelijoille mahdollisuus testata uusia, kehittyneitä taitojaan. Tavoitteena oli, että opintojakson aikana saamansa palautteen, itsereflektion ja näistä syntyneen ymmärryksen kautta opiskelijan oppiminen ja kehitys olisi nähtävissä toisessa Suomea ulkomaalaisille – insertissä, joka oli varsinainen ammattiosaamisen näyttö. Opintojakson aikana opiskelijoiden oppimista tuettiin palautteella, analyysillä ja itsereflektiolla kaikissa työprosessin vaiheissa. Näin ohjattiin opiskelijaa aktiivisesti kehittämään omaa suoritustaan ja oppimistaan. Olennaisessa osassa oli myös opiskelijatovereiden toisilleen antama vertaispalaute. Varsinaisessa ammattiosaamisen näyttötehtävässä palaute ja reflektio kuuluivat henkilökohtaiseen arviointikeskusteluun. Ammattiosaamisen näytössä tavoite oli, että opiskelijat työskentelivät itsenäisesti, mutta tarvittaessa voivat kysyä ohjausta.

4.3 ARVIOINTIKESKUSTELUT

Ammattiosaamisen näyttöihin kuuluu myös olennaisesti henkilökohtaiset arviointikeskustelut, joissa opiskelijan suoriutuminen näytössä käydään läpi opettajan, opiskelijan ja mahdollisen työpaikkaohjaajan kanssa. Tämän tilanteen tarkoitus on arvioida opiskelijan ammattiosaamisen näyttö, mutta myös auttaa opiskelijaa kehittymään ja oppimaan kokemuksesta.

Henkilökohtaiset arviointikeskustelut järjestimme näytön viimeisenä, eli viidentenä päivänä. Jokaista opiskelijaa kohti varasimme aikaa noin 30 minuuttia. Aloitimme jokaisen arviointikeskustelun katsomalla opiskelijan työn, sekä opiskelijan itsearviointilla. Näin vältimme sen, etteivät meidän mielipiteet ja kommentit vaikuttaneet opiskelijan näkemyksiin. Opiskelijoiden oli myös verrattava osaamistaan näytön arviointikriteereihin ja annettava itselleen arvosana. Puoli tuntia oli ehdoton minimiaika keskustelulle, mutta opiskelijat olisivat mieluusti puhuneet asiasta pidempäänkin. He pitivät erittäin merkittävänä tilaisuutta kuulla opettajien arvioita ja analyysia työskentelystään ja kokivat keskustelun antoisaksi, sekä kehittäväksi.

4.4 ARVIOINTIKRITEERIT

Kansallisissa ammattiosaamisen näyttöaineistoissa määritellään opintokokonaisuuksittain ammattiosaamisen näyttöjen arviointikohteet ja -kriteerit. VTE -ilmaisun opintokokonaisuuden arviointi painottuu kuvailmaisuun. Ammattiosaamisen näyttö perustuu ydinosaamisen näyttämiseen, tässä tapauksessa kuvauksen ja jälkituotannon ilmaisulliseen käyttämiseen. Opiskelijan on osattava vaikuttaa visuaaliseen ilmeeseen teknisellä toteutuksellaan. Ammattiosaamisen näytöstä annetaan erillinen arvosanansa arviointikeskustelun yhteydessä. Ammattiosaamisen näytössä arviointikriteerit on määritelty kohteittain tasoille T1, H3 ja K5 (LIITE 2). VTE -ilmaisun ammattiosaamisen näytön arviointikohteita ovat työprosessin-, työtehtävän-, sekä työnperustana olevan tiedon- ja työturvallisuuden hallinta.

Opiskelijoiden itsearvioinnit arviointikohteista ja kokonaisuuksista olivat realistisia, eivätkä poikenneet suuresti opettajien arvioinneista. VTE -ilmaisun näytön suorittaneiden opiskelijoiden arvioinnit sijoituivat arvosanojen H3 ja K5 väliin.

5. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA ITSEREFLEKTOINTI

Ensimmäisten ammattiosaamisen näyttöjen suunnitleminen ja toteuttaminen yksikössämme oli haasteellista ja monella tapaa kehittävää, sekä opettavaa. Aiheeseen perehtyminen vaati useita hetkiä kapulakieltä sisältävien kirjojen ja kirjoitusten parissa, mutta jälleen kerran olennaisen tiedon poimiminen osoittautui tärkeäksi tekijäksi. Käynnissä oleva opetussuunnitelmauudistus tuo varmasti toivottua helposta, kun näyttötutkintoon liittyvä materiaali sisällytetään opetussuunnitelman perusteisiin ja useiden materiaalilähteiden käyttäminen rinnatusten ei ole enää välttämätöntä. Tämän lisäksi kaikki muut paperihommat (LIITE 1) veivät yllättävän paljon aikaa ensikertalaiselta. Ammattiosaamisen näytöistä ja niiden tekemisestä löytyi onneksi hyvin materiaalia, joten teoreettisen osan pohjalta luova soveltaminen jäikin meidän osaksemme.

Ensi alkuun lähdimme työstämään niin sanotusti liian suurta kakkua, eli ammattiosaamisen näyttömmme olisi ollut paljon laajempi ja tarkempi kuin mikä se loppujen lopuksi oli. Tämä vaikutelma syntyi ensimmäisiä materiaaleja ja julkaisuja lukiessa ja tutkiessa, mutta matkan varrella jututimme onneksemme toisten osastojen kollegoita. Heiltä ja muilta oppilaitoksilta saaduista malleista pystyimme rajaamaan ja hahmottamaan ammattiosaamisen näyttöjen todellisen laajuuden, sekä vaativuuden. Keskittymällä ja keskittämällä osaamista ja sen arviointia pystyimme seuraamaan paremmin myös opiskelijoiden suoritusta ammattiosaamisen näyttöjen parissa. Jälkeenpäin näyttötehtävän tiivistäminen tuntuikin monella tapaa oikealta ratkaisulta, niin opettajien kuin opiskelijoidenkin kannalta.

Ammattiosaamisen näyttö saatiin toteutettua hyvin kokonaisen jakson sisällä niin, että koko jakson sisältö tuki ja johdatti kohti lopussa tapahtuvaa näyttöä. Kaikki kyseisen neljännen jakson kurssit olivat hyvin suunniteltuja ja ottivat huomioon sen mitä jakson lopussa odottaa. Tätä mahdollisti hyvin se, että koko jakson opetuksen hoiti vaan kolme eri opettajaa, joten kommunikointi ja suunnittelu sujuivat vaivattomasti. Näin ollen myös opiskelijat aloittivat valmistautumisen ja harjoittelun ammattiosaamisen näyttöön useita viikkoja aikaisemmin ja saivat riittävästi tukea, sekä ohjausta varsinaisen näyttötehtävän suorittamiseen.

Monet kurseista olivat projektimaisia, eli työelämään viittaavia toteutuksia. Tämä loi opiskelijoille mielekkään ilmapiirin kohdata ammattiosaamisen näytöt, vaikka lievää jännitystä heissä olikin havaittavissa näyttöjen lähestyessä. Yhtenä jatkossa tärkeänä seikkana tuli havaittua se, että ammattiosaamisen näyttöjen luonne tulee ilmaista tarkoin sanakääntein opiskelijoille. Hyvin helposti saa luotua väärän kuvan siitä, että näyttötilanne olisi paljon vaativampi tai jännittävämpi kuin tavallinen opetustilanne. Tätä jännitystä pyrimme häivyttämään luomalla näyttötilanteesta mahdollisimman luontevan, jotta opiskelija ei tuntisi tilannetta ahdistavaksi tai muuten ylivoimaiseksi. Opiskelijapalautteessa negatiivisena mainittiin juuri jännittäminen ja stressaaminen, joka myöhemmin tunnettiin turhaksi. Jatkossa on mielestämme tärkeää painottaa vieläkin enemmän sitä, että ammattiosaamisen näyttö on oppimistilaisuus, jossa osaamisen näyttämisen lisäksi on tarkoitus oppia uutta.

Varsinaisen näyttötehtävän aikatauluttaminen sujui yllättävän hyvin ottaen huomioon se, että kyseessä oli kuitenkin kuvausta, äänittämistä ja leikkaamista vaativa tehtävä. Sisältäen tietysti myös kaiken muun toiminnan mitä kyseiseen tuotantotapaan kuuluu. Opiskelijat saivatkin kaiken tarvittavan valmiiksi ajan antamissa puitteissa. Ammattiosaamisen näyttöjen arviointia silmällä pitäen kävi onni myös siinä, että ryhmä oli pieni ja kuvaukset tapahtuivat pienellä rajatulla alueella. Näin pääsimme opettajina, sekä arvioijina seuraamaan hyvin yksilöllisesti opiskelijoiden suoriutumista eri työvaiheissa. Tässä tulee jatkossa

ongelmia näyttöä antavien ryhmäkokojen kasvaessa, eli arvioijien mahdollisuus päästä seuraamaan yksilöllisesti tapahtuvaa tehtävää pienenee. Ensimmäisten ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamiseen tällainen pieni ryhmä olikin ihanteellinen tilanne.

Saamamme opiskelijapalaute (LIITE 3) oli positiivista ja osoitti, että suunnitelmat, aikataulut ja muut ratkaisut olivat palvelleet ammattiosaamisen näyttöä. Opiskelijat kokivat saaneensa tukea, sekä ohjausta ja pitivät ammattiosaamisen näyttöä opettavaisena kokemuksena. Merkittävänä huomiona otimme myös sen, kuinka tärkeänä opiskelijat pitivät opettajien yksilöllisesti antamaa rakentavaa palautetta ja kritiikkiä. Isomman ryhmän kanssa tämäkin olisi ollut paljon haastavampaa.

Näiden ensimmäisten ammattiosaamisen näyttöjen jälkeen järjestimme kevään 2008 aikana myös muitakin ammattiosaamisen näyttöjä yksikössämme sekä radio-, että TV-puolella. Kehittämishankkeestamme oli suuri hyöty ja apu ryhtyessämme toteuttamaan seuraavia ja neuvomaan muita ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelijoita, sekä toteuttajia.

LÄHTEET:

- Opetushallitus 2006. Ammattiosaamisen näytöt käyttöön. Vantaa: Dark Oy.
- Opetushallitus 2006. Kansallinen ammattiosaamisen näyttöaineisto, audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto.
- Opetushallitus 2001. Ammatillisen perusopetuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteet, audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto, audiovisuaalisen viestinnän koulutusohjelman, media-assistentti. Helsinki: Hakapaino Oy
- PKKY 2004. Opetussuunnitelmien tutkintokohtainen osa, Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto, media-assistentti.
- Wansén, A. 2007. Näytetään niille! Ammattiosaamisen näyttöjen arkea kulttuurialalla. Ikaalisten käsi- ja taideteollisuusoppilaitos

LIITTEET:

LIITE 1:

LOMAKE III Ammattiosaamisen näytöt, Opintokokonaisuuden arviointi- ja toteutustapa

Video-, televisio- ja elokuvailmaisuus, 15 ov	Opiskelijan osaamisen arviointi		Opintokokonaisuuden toteutus		Ajoitus
	Ammattiosaamisen näyttö	Muu arviointi	Jakson nimi ja laajuus (ov)	Toteutustapa	
Tavoitteet ja sisällöt, sekä arviointikriteerit					
Opiskelijan on osattava videokuvan ja äänen tekemiseen tarvittavat luovat ja ilmaisulliset perustaidot sekä pystyttävä soveltamaan niitä omalta osaltaan ryhmätöissä ja projekteissa. Hänen on osattava kuvailmaisuuden (kuvakoot, kuvasommittelu ja kuvakerronta) ja dramaturgian perusteet sekä hahmotettava niiden merkitys kokonaisteoksessa. Hänen on osattava valon ja värin käytön perusteet av-työssä. Opiskelijan on hallittava erilaisten laitekokonaisuuksien käyttö ja soveltaminen luovan ohjelmityön välineinä. Hänen on osattava soveltaa kulloinkin käytössään olevaa teknikkaa yksilöllisellä tavalla kokonaisteoksen osana.	VTE-ilmaisun ammattiosaamisen näytön keskeistä osaamista on kuvailmaisuus. Ammattiosaamisen näyttö sisältyy video- ja TV-projektin toteutukseen, jossa opiskelijan on osattava käyttää video-, televisio- ja elokuvailmaisuuden perusteita. Ammattiosaamisen näyttö kattaa koko opintokokonaisuuden.	Harjoitustehtävät Harjoitustehtävät Harjoitustehtävät	Elokuvahistoria 1ov Elokuva-analyysi 2ov Valon ja värin dramaturgia 2ov	Oppilaitos Oppilaitos Oppilaitos	Opintokokonaisuus pyritään jakamaan toisen lukuvuoden kolmannelle ja neljännelle jaksolle. Poikkeamia voi tulla opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti. Arviointi on jatkuva. Ammattiosaamisen näytöt ja opintokokonaisuuden lopullinen arviointi tapahtuu toisen vuoden neljännen jakson lopussa.

Arvioinnin kohteet Arvioinnin kohteina ovat työtehtävien hallinta, työprosessin hallinta, sekä työn perustana olevan tiedon ja työturvallisuuden hallinta. Arviointikriteereinä hyödynnetään kansallisia näyttöaineistoja ja opetus suunnitelman perusteita.	Ammattiosaamisen näyttö arvioidaan kansallisessa näyttöaineistossa määriteltyjen arviointikriteerien mukaisesti. VTE-ilmaisun opintokokonaisuuden arvosanaa tutkintotodistukseen antaessa huomioidaan opintojaksojen arvioinnit ja näyttöarviointi. Ammattiosaamisen näyttö painottuu opintokokonaisuuden arvosanassa. Ammattiosaamisen näytön arviointiin osallistuvat opettaja(t). Opiskelijan itsearviointi otetaan huomioon osana ammattiosaamisen näytön arviointia. Ammattiosaamisen näyttö toteutetaan oppilaitoksessa. Opintokokonaisuus näytetään yhtenä ammattiosaamisen näyttönä.	Harjoitustehtävät Harjoitustehtävät, projektipäiväkirja Projektin toteutus Harjoitustehtävät Harjoitustehtävät, projektipäiväkirja Harjoitustehtävät, projektipäiväkirja Harjoitustehtävät, projektipäiväkirja	Kuva-ilmaisuus 1ov VTE-projekti1 2ov Ääni-ilmaisuus2 1ov Käsikirjoitus2 1ov Uutis- ja ajankohtaistyö1 2ov Uutis- ja ajankohtaistyö2 1ov VTE-projekti2 2ov	Oppilaitos Oppilaitos Oppilaitos Oppilaitos Oppilaitos	
---	--	--	---	--	--

		Arviointiin vaikuttaa myös opiskelijan jatkuva näyttö (mm. aktiivisuus, läsnäolo, vastuuntunto sekä oppilaitoksen toimintaohjeiden noudattaminen)			
--	--	---	--	--	--

LIITE 2:

VTE -ilmaisun ammattiosaamisen näytön arviointikriteerit

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä (T1) Opiskelija	Hyvä (H3) Tyydyttävän tason vaatimusten lisäksi opiskelija	Kiitettävä (K5) Hyvän tason vaatimusten lisäksi opiskelija
Työprosessin hallinta			
Purkaa annetut ohjeet työsuunnitelmaksi	osaa lukea käsikirjoitusta ja muita kirjallisia tai audiovisuaalisia ohjeita. noudattaa annettuja ohjeita.	esittelee ehdotuksensa niistä päättävälle henkilölle.	esittelee perustellut ehdotuksensa niistä päättävälle henkilölle.
Tuottaa, muokkaa ja kokoaa kuva- ja äänimateriaalin suunnitelman mukaiseksi lopputuotteeksi	osaa laatia ohjattuna oman työnsä työsuunnitelman.	osaa laatia realistisen oman työnsä työsuunnitelman.	osaa laatia oman työnsä työsuunnitelman, joka osoittaa hyvää tuotantotavan, tyylin ja työprosessin tuntemusta.
	osaa ohjattuna valmistaa ja muokata kuva- ja äänimateriaalia.	osaa tuottaa, muokata ja koota kuva- ja äänimateriaalia ja optimoida sen käyttötarkoitukseen ja jakelutekniikkaan sopivaksi.	osaa jonkin erikoisalueen siinä määrin, että osaa itsenäisesti tehdä siihen liittyviä käytännön töitä
	pystyy jälkikäsittelylaitteistoja käyttäen koostamaan ohjattuna valmiin tuotteen jakelutekniikan mukaiseksi.	huomioi materiaalin käsittelyssä jakelutien vaatimukset.	osaa valita kulloinkin tarkoituksenmukaisimman ohjelman kuva- ja äänimateriaalin muokkaukseen ja kokoamiseen ja optimoida materiaalit käyttötarkoitukseen ja jakelutekniikkaan sopiviksi.
	osaa ohjattuna testata ja viimeistellä työnsä sekä selviää ohjattuna yksinkertaisista päivitys- ja ylläpitotehtävistä.	osaa koostaa jollakin ammattikäytössä olevalla jälkikäsittely-yksiköllä teknisesti toimivan tuotteen.	osaa koostaa ammattikäytössä olevalla laitteistolla tarkoituksenmukaisen, teknisesti toimivan tuotteen.
Hyväksyttää, testaa ja dokumentoi lopputuotteen ja käytetyn aineiston ja materiaalit. Raportoi niistä ja toimittaa valmiin		osaa testata tuotetta eri käyttöympäristöissä ja jakelukanavissa, viimeistelee työnsä ja osaa toimittaa valmiin tuotteen	osaa siirtää valmiin tuotteen jakelukanavaan.

tuotteen eteenpäin	<p>pysyy valvottuna annetussa aikataulussa ja osaa suunnitella seuraavan työvaiheensa.</p> <p>testaa ja tarkistaa ohjattuna työnsä ja korjaa huolellisesti mahdolliset virheet.</p> <p>pystyy arvioimaan työtään ammattilaisen ohjauksessa.</p> <p>toimii ohjeiden ja opastuksen mukaan.</p>	<p>jakelukanavaan.</p> <p>ilmoittaa mahdollisista viivästyksiä aiheuttavista seikoista.</p> <p>työskentelee huolellisesti ja testaa ja tarkistaa työnsä ennen sen luovutusta eteenpäin.</p> <p>pystyy arvioimaan työtään ja perustelemaan tekemänsä ratkaisut.</p> <p>toimii joustavasti ja kehittää työnsä joutuisuutta.</p>	<p>työskentelee sovitun aikataulun ja budjetin puitteissa sekä ilmoittaa mahdollisista aikatauluun ja budjettiin omalta osaltaan vaikuttavista asioista viipymättä oikealle henkilölle.</p> <p>tuntee kulloisetkin työn laatuvaatimukset ja täyttää ne.</p> <p>työskentelee luovasti, huolellisesti ja tehokkaasti.</p> <p>on joustava ja oma-aloitteinen ja kehittää omaa työskentelytapaansa ja antaa panoksensa tuotteen visuaaliseen ilmeeseen.</p>
<p>Työtehtävän hallinta</p> <p>Purkaa käsikirjoituksen tai ohjeistuksen työsuunnitelmaksi</p> <p>Soveltaa suunnitelmaa käytännön työtilanteessa</p> <p>Huolehtii loppuraportoinnista</p>	<p>osaa tärkeimmät kuvauksen, valaisun ja tuotteen koostamisen työmenetelmät.</p> <p>osaa työhön tarvittavien laitteiden, ohjelmien ja välineiden soveltavan käytön.</p> <p>osaa kysyä tarvittaessa lisäohjeita.</p> <p>tunnistaa ohjattuna tekijänoikeuksien alaisen materiaalin.</p> <p>kirjaa käyttämänsä materiaalin ohjattuna.</p>	<p>toimii itsenäisesti suunnitelmien ja ohjeiden pohjalta.</p> <p>osaa kysyä tarvittaessa neuvoa ilmaisullisiin kysymyksiin.</p>	<p>valitsee tarkoituksenmukaiset menetelmät sovitun lopputuloksen saavuttamiseksi.</p> <p>osaa ongelmatilanteissa tehdä itsenäisiä ratkaisuja ja kysyä neuvoa silloin, kun se on tuotannollisesti järkevää.</p> <p>kirjaa saamiensa ohjeiden mukaisesti käyttämänsä materiaalin ja toimittaa tiedot asianomaiselle ryhmän jäsenelle.</p>
Työn perustana olevan tiedon hallinta			

<p>Käyttää oikeaa terminologiaa ja erilaisia laite- ja ohjelmakokonaisuuksia</p>	<p>käyttää alan keskeistä terminologiaa</p> <p>sovittaa oman teknisen taitonsa laitteisto- ja ohjelmisto-kokonaisuuden yhteyteen.</p>	<p>hallitsee video-, televisio- ja elokuvatuotannon tekemisen perustaidot.</p> <p>tietää analogisen ja digitaalisen viestintätekniikan perusteet ja tuntee tavallisimpien laite- ja ohjelmistokokonaisuuksien käytön.</p> <p>hallitsee alan keskeisen terminologian ja alan teknisen kehityksen pääpiirteet.</p>	<p>soveltaa video-, televisio- ja elokuvatuotannon tekemiseen tarvittavia teknisiä perustaitoja</p> <p>hallitsee erilaisten laite- ja ohjelmakokonaisuuksien käytön ja soveltamisen.</p>
<p>Työturvallisuuden hallinta</p> <p>Tunnistaa ja välttää vaaratilanteita.</p>	<p>suoriutuu tehtävistä turvallisesti.</p>	<p>työskentelee turvallisesti, käyttää turvalaitteita ja huomioi itsenäisesti työympäristössä olevat riskitekijät.</p> <p>noudattaa annettuja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä.</p>	<p>osaa itsenäisesti huolehtia työympäristönsä työturvallisuudesta ja ilmoittaa välittömästi asianosaisille puutteellisuuksista.</p>

LIITE 3:

VTE -ilmaisun näytön palautekyselykooste

Kevät 2008

1. Minkälainen kokonaiskuva sinulle jäi VTE -ilmaisun näytöstä?

- Ihan hyvä. Nyt kun kaiken on saanut valmiiksi on oikeastaan aika helpottunut olo.
- Hieman stressaavaa, vaikka kaikenlainen stressaaminen oli ihan turhaa. Itsenäinen työskentely oli kuitenkin jossain määrin rentouttavaa.
- Se oli aika stressaavaa ja etukäteen olin todella huolestunut siitä, mutta kuitenkin näin jälkeempäin ihan hyvät fiilikset jäi.

2. Mitä hyvää / huonoa VTE -ilmaisun näytössä oli?

- Huonoa oli kun se oli niin stressaavaa, hyvää rakentavan kritiikin saanti
- Huonoa oli kauhea stressi (joskin itse aiheutettu) kaikesta. Hyvää oli se, että kaiken kaikkiaan koko näyttö oli todella opettavainen kokemus.
- Hyvää: vastuu työn onnistumisesta ja työ-/omarauha. Huonoa turha stressaaminen.

3. Miten parantaisit VTE -ilmaisun näyttöihin valmistautumista, eli tukiko neljännen jakson sisältö ammattiosaamisen näyttöä?

- Painottamalla enemmän sitä, että näyttö on oppimistilaisuus ja yrittää tehdä asiat rennosti.
- Minusta koko jakso tuki näyttöä. Erityisesti harjoitustyö oli todella hyvä olla olemassa.
- Ensimmäisen insertin tekeminen auttoi paljon. Pelkästään siitä pystyi tsekkaamaan mitä kannattaa ja mitä ei kannata näyttökokeessa tehdä.

4. Miten koet onnistuneesi VTE -ilmaisun näytössä?

- Onnistuin paljon paremmin kuin mitä odotin. Aiheen keksiminen ei ollut kovin vaikeaa, mutta toteutus oli pitkään yksi iso kysymysmerkki. Lopulta kaikki kuitenkin kääntyi parhain päin.
- Se ei mennyt niin hyvin
- Sain paremman numeron kuin mitä odotin. Omasta mielestäni onnistuin paremmin editoinnissa. Kuvaus ei mennyt niin hyvin.

5. Miten opettajat onnistuivat VTE -ilmaisun näytön suunnittelussa ja toteutuksessa?

- Hyvin. Opettajilta sai paljon apua, jos ei itse osannut.
- Hyvin. Ei missään vaiheessa ollut epäselvää että mitä tullaan tekemään.
- Hyvin. Aikataulut / Deadlinet olivat selvästi tiedossa. Totta kai jossakin vaiheessa toivoisi, että olisi enemmän aikaa jne. mutta koska aikaa oli rajoitettu määrä, pitää opiskelijan ajatella realistisesti ja tehdä sellainen työ, jossa aika riittää kaikkeen.

6. Miten opettajat onnistuivat jaksokokonaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa?

- Hyvin. Kaikki kurssit ym. autoivat näyttökokeessa.
- Hyvin. Kaikki meni niin kuin suunnitelmassa sanottiin.
- Hyvin. Koko jakso oli tavallaan valmistautumista näyttöön.